

Запорізький
національний університет

НОВА ФІЛОЛОГІЯ

Випуск 60

2014

У збірнику містяться статті, присвячені актуальним проблемам когнітивного, зставного мовознавства, дискурсивної лінгвістики, перекладознавства, системи та структури мови, літературознавства тощо. Результати досліджень висвітлюються переважно з позиції новітніх наукових підходів, що є характерними для філологічної думки початку XXI століття.

Для філологів: науковців, викладачів, аспірантів, магістрантів та студентів старших курсів.

Редакційна колегія:

Головний редактор: Снікєєва С.М., доктор філологічних наук, доцент
Заступник головного редактора: Головка О.М., кандидат філологічних наук, доцент
Відповідальний редактор: Тупахіна О.В., кандидат філологічних наук

Члени редколегії:

Алексєєв А.Я., доктор філологічних наук, професор
Бехта І.А., доктор філологічних наук, професор
Білоусенко П.І., доктор філологічних наук, професор
Бурде Ж.-Ф., доктор філології, професор (Франція)
Бялик В.Д., доктор філологічних наук, професор
Градінарова А., доктор філології (Болгарія)
Зацний Ю.А., доктор філологічних наук, професор
Кораза Е., доктор філології, професор (Канада)
Манакін В.М., доктор філологічних наук, професор
Махачашвілі Р.К., кандидат філологічних наук, доцент
Морошкіна Г.Ф., кандидат філологічних наук, доцент
Нацистонє А., доктор філології, професор (Латвія)
Піхтовнікова Л.С., доктор філологічних наук, професор
Приходько Г.І., доктор філологічних наук, професор
Прохоров В.Ф., кандидат філологічних наук, професор
Сімеонов І., доктор філології, професор (Болгарія)
Семенець О.О., доктор філологічних наук, доцент
Швачко С.О., доктор філологічних наук, професор
Шевченко О.І., кандидат філологічних наук, доцент
Школярєнко В.І., доктор філологічних наук, професор

Друкується за рішенням науково-технічної ради Запорізького національного університету від 16 квітня 2014 року (протокол № 8).

Адреса редакційної колегії:

- 69600, Запоріжжя, вул. Жуковського, 66, ЗНУ, корп. 2, ауд. 220.
- Тел. (061) 289 12 27.
- Факс, тел.: (0612) 64 65 28.

© – Запорізький національний університет 2014

© – Автори статей 2014

ЗМІСТ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ЛІНГВІСТИКИ ТЕКСТУ ТА ДИСКУРСОЛОГІЇ

АНДРЕЙЧУК Н.І.	ТОЧКИ ПЕРЕТИНУ ГЕРМЕНЕВТИКИ ТА ЛІНГВОСЕМІОТИКИ У ФІЛОСОФСЬКИХ СИСТЕМАХ АНТИЧНОСТІ	6
АНДРУСЯК І.В.	ПЕДАГОГІЧНИЙ ДИСКУРС В СИСТЕМІ ІНСТИТУЦІЙНИХ ДИСКУРСІВ	12
БІЛЕЦЬКА О.В.	ГРАФІЧНА ФОРМА ПОСТМОДЕРНІСТСЬКОГО ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ КРИЗЬ ПРИЗМУ ГРАФІЧНОЇ ЛІНГВІСТИКИ	17
ВЖЕЩ Я.Л.	БАЗОВІ КАТЕГОРІЇ МЕДІАЛІНГВІСТИКИ: МЕДА-МОВА, МЕДІА-ДИСКУРС, МЕДІА-ТЕКСТ	23
ВОВК І.Л.	ЛІНГВІСТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПОЛИТИЧЕСКОГО ДИСКУРСА	28
ГОШИЛИК Н.С.	ТЕМПОРАЛЬНІ ПАРАМЕТРИ ТИПІВ ВИСЛОВЛЮВАННЯ В АНГЛОМОВНОМУ ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	31
ГУЗАК А.М.	ПОЗИТИВНИЙ ІМІДЖ СУЧАСНОГО ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРА: ВЕРБАЛЬНІ МЕХАНІЗМИ СТВОРЕННЯ	35
ГУЦОЛ А.М.	АВТОХТОНИ КОНЦЕПТУАЛЬНОГО ПРОСТОРУ МАТРИМОНІАЛЬНОГО КОНФЛІКТНОГО ХУДОЖНЬОГО ДИСКУРСУ	42
ДІДУРА С.В.	СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ НІМЕЦЬКОМОВНИХ РЕКЛАМНИХ ТЕКСТІВ	48
ДІЛАЙ М.П.	ПРАГМАТИЧНИЙ АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЇ ОДИНИЦЬ МОВНОГО КОДУ В СУЧАСНИХ АНГЛІКАНСЬКИХ ПРОПОВІДЯХ	52
ДУНАЄВСЬКА О.В.	ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМПОНЕНТ НОМІНАТИВНОГО ПРОСТОРУ «ХРЕЩЕННЯ ДИТИНИ» (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНОГО РЕЛІГІЙНОГО ДИСКУРСУ)	56
ЄСИПЕНКО Н.Г.	АКТУАЛІЗАЦІЯ КОГНІТИВНИХ СТРУКТУР В АВТОРСЬКОМУ ТЕКСТІ	62
ЖИТНИЦЬКА А.А.	АНОТАЦІЇ НАУКОВИХ РОБІТ: ЖАНРОВІ ОЗНАКИ, ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ТА КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ	67
ЗАЛУЖНА М.В.	ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ У ПОСТМОДЕРНИХ ХУДОЖНІХ ТЕКСТАХ	72
КАЩИШИН Н.Є.	ДИПЛОМАТИЧНИЙ СКАНДАЛ. ТЕРМІНОЛОГІЧНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ У ВТОРИННИХ ТЕКСТАХ	76
КОВАЛЕНКО А.М.	ПОЛІТИЧНА МОВА ЯК ЗАСІБ ПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	81
КОМУТКОВА Л.В.	ІНТЕРМЕДАЛЬНІСТЬ В БРИТАНСЬКІЙ ХУДОЖНІЙ ПРОЗІ	85

КУЗНЕЦОВА М.О. ЖАНРОВА СПЕЦИФІКА КОМУНІКАТИВНО-ТЕКСТОВОГО ФЕНОМЕНА « <i>ФАНФІКШЕН</i> » (НА МАТЕРІАЛІ САГИ ДЖ. Р. П. МАРТИНА « <i>A SONG OF ICE AND FIRE</i> »)	93
ЛИСИЧКИНА І.О. СТРАТЕГІЇ РЕПАРАЦІЇ ІМІДЖУ СИЛОВИХ СТРУКТУР США В АНГЛОМОВНОМУ МАС-МЕДІА ДИСКУРСІ	97
МАКАРУК Л.Л. ПОЛІФОНІЧНІСТЬ НОМІНАЦІЇ СЕМІОТИЧНО УСКЛАДНЕНИХ ТЕКСТІВ	102
МОРОШКІНА Г.Ф. ВЕРБАЛЬНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ СЕНСОРНОЇ КОНЦЕПТОСФЕРИ У МИСТЕЦТВОЗНАВЧОМУ ДИСКУРСІ	109
МОСТОВА Н.А. МУЛЬТИПЛІКАЦІЙНИЙ ФІЛЬМ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ АБСОЛЮТНИХ ЦІННОСТЕЙ ЛЮДИНИ: ЛІНГВІСТИЧНИ ТА ЕКСТРАЛІНГВІСТИЧНИ ЗАСОБИ (НА МАТЕРІАЛІ ФРАНЦУЗЬКОГО МУЛЬТФІЛЬМУ "Les aventures de Petit Ours Brun")	113
МУДРАЧЕНКО Т.Б. СИНЕРГЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ СУТЕСТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВІРШОВАНОГО ТЕКСТУ (НА ПРИКЛАДІ АНГЛОМОВНОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ МОЛИТВИ)	119
НІЖНИК Л.І. КОМУНІКАТИВНІ ІНТЕНЦІЇ ПЕРСОНАЖА В БРИТАНСЬКІЙ ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ	125
П'ЄЦУХ О.І. ДИНАМІКА МЕТАФОРИЧНОЇ МОДЕЛІ «ПОЛІТИКА ЯК ТЕАТР» В АНГЛОМОВНОМУ ЕЛЕКТРОННОМУ ДИСКУРСІ «ВИБОРИ 2010 – 2012 РР. В УКРАЇНІ»	129
ПАВЛОВА Л.В. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОМУНІКАТИВНОЇ СТРАТЕГІЇ САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ В ЕЛЕКТРОННОМУ ПОЛІТИЧЕСКОМУ МЕДІАТЕКСТЕ (НА МАТЕРІАЛІ ПЕРСОНАЛЬНИХ САЙТІВ ПОЛІТИКІВ)	133
ПАРОВ'ЯК І.І. СИНТАКТИКО-СТИЛІСТИЧНІ МАРКЕРИ НІМЕЦЬКОМОВНОГО ПОСТМОДЕРНІСТСЬКОГО ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ	138
РОЗОВА І.В. ЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ АВТОРСЬКОЇ МОДАЛЬНОСТІ АНГЛОМОВНОГО ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ ХХ СТОРІЧЧЯ	142
САВЧЕНКО Н.Н., ХОЛМОГОРЦЕВА І.С. ЦИТАТА КАК РЕЧЕВОЙ СПОСОБ РЕАЛІЗАЦІЇ КАТЕГОРІЇ ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНОСТІ В ТЕКСТЕ АНГЛОЯЗЫЧНОЇ ПАРОДИЇ	146
САМАРИНА В.В. КОМПЛЕКСНИЙ ПОДХІД К ІССЛЕДОВАНИЮ ТЕКСТА И ДИСКУРСА РЕКЛАМЫ: РАЗРАБОТКА МЕТОДИКИ ИССЛЕДОВАНИЯ	150
СЕЛИВАНОВА Е.А. ПРЕДИКАТНО-АКТАНТНЫЕ РАМКИ КАК КЛЮЧ ЭНИГМАТИЧЕСКОГО ДИСКУРСА (НА МАТЕРІАЛІ РУССКИХ КРОССВОРДОВ)	154
СТАСІВ М.В. З'ЯСУВАЛЬНЕ СКЛАДНОПІДРЯДНЕ РЕЧЕННЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ: РІВНІ АНАЛІЗУ	160
СУХОВА А.В. АРХІТЕКТОНІКО-МОВЛЕННЄВІ ФОРМИ ЯК ОСНОВНЕ ЧЛЕНУВАННЯ ТЕКСТУ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНОЇ НОВЕЛИ)	166
ТРЕТЯК Ю. Ю. ДИСКУРСИВНІ СТРАТЕГІЇ ЛЕГІТИМАЦІЇ РЕСПОНДЕНТА В ЖАНРІ ФРАНЦУЗЬКОГО ГАЗЕТНО-ЖУРНАЛЬНОГО ІНТЕРВ'Ю	170
УДІЛОВА Т.М., КРУПІЙ О.О. ЛІНГВІСТИЧНІ ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЕРЕКОНЛИВОЇ ДІЇ У ФРАНКОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	174
УЩИНА В.А. СЦЕНАРІЙ РОЗГОРТАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ СИТУАЦІЇ РИЗИКУ	179
ХАЦЕР Г.О. КОГНІТИВНО-КОМУНІКАТИВНІ ПАРАМЕТРИ АМЕРИКАНСЬКОГО ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ ПРЕЗИДЕНТА БАРАКА ОБАМИ	185
ШЛАПАКОВ О.С. ДИСКУРС – ТЕКСТ, РЕЧЕВОЙ ЖАНР – ТЕКСТЕМА	190
ШУНДЕЛЬ Т.О. СИНКРЕТИЗМ ПЕРЕХІДНИХ КОНСТРУКЦІЙ СКЛАДНОПІДРЯДНОГО РЕЧЕННЯ З СЕМАНТИЧНИМ ЗНАЧЕННЯМ ЧАСУ ТА УМОВИ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	195
ЩИРОВА І.А. ІДЕЯ СУБ'ЄКТИВНОСТІ В СОВРЕМЕННОЙ НАУКЕ	199
ЯКОВЛЄВА Є.С. ТЕМАТИЧНА ТИПОЛОГІЯ АНГЛОМОВНОГО МІКРОБЛОГУ	204

РЕЦЕНЗІЇ

РЕЦЕНЗІЯ БАБЕЛЮК О. А.

Осовська І.М. Сучасний німецькомовний сімейний дискурс: ментальний і вербальний ресурс: монографія / *Ірина Миколаївна Осовська*. – Чернівці : Видавничий дім «РОДОВІД», 2013. – 402 с.

.....208

НАШІ АВТОРИ212

ИДЕЯ СУБЪЕКТИВНОСТИ В СОВРЕМЕННОЙ НАУКЕ

Статья посвящена антропомерности современной науки, её вниманию к когнитивной активности человека и тем новым концептуальным и методологическим акцентам, которые вносятся этими характеристиками научного развития в изучение научных объектов. Особое внимание в статье уделяется сложному феномену текста.

Ключевые слова: субъектность, текст, антропоцентрический, когнитивный, интерпретативный, сложный

Щирова І.О. Ідея суб'єктивності в сучасній науці. Стаття присвячена антропомірності сучасної науки, її увазі до когнітивної активності людини і тим новим концептуальним і методологічним акцентам, які вносяться цими характеристиками наукового розвитку у вивчення наукових об'єктів. Особливу увагу в статті приділяється складному феномену «текст».

Ключові слова: суб'єктність, текст, антропоцентричний, когнітивний, інтерпретативний, складний

Shirova I.A. The idea of subjectivity in modern science. The article dwells on the anthropocentric nature of modern science, its attention to the human cognitive activity and those new conceptual and methodological emphases, which are made by these characteristics of modern scientific development in the study of scientific objects. Special attention is paid to a complex phenomenon of text.

Key words: subjectivity, text, anthropocentric, cognitive, interpretative, complex

Проблема текста, под которым в широком смысле слова понимается связанная и полная последовательность знаков, обретает особую актуальность во второй половине XX века. Гуманитарная мысль этого времени, объявив антропоцентризм и диалогизм фундаментальными философскими категориями, а производство и потребление знания - принципиально важными факторами для понимания многообразных проявлений текстовой сущности, обращается к вопросам смыслопорождения и трансформации значения в тексте как знаковом макрообразовании. Внимание к «одарённому смыслом» (К. Бэр) человеку определяет акценты в этих описаниях: от анализа линейной организации текста исследователи переходят к анализу сукцессивно-симультанных отношений текстовых элементов и осмыслению текста как многомерного смыслового пространства. Лингвистика текста, заявляющая текст самостоятельным объектом изучения, эволюционирует от исходных формальных устремлений к когнитивно-коммуникативным моделям текста.

Несмотря на априорное существование исходных знаний, необходимых исследователю для последующих рассуждений, научная картина мира в ходе эволюции науки закономерно подвергается изменениям. Если воспользоваться фразеологией Т. Куна, можно сказать, что характер «понятийной сетки» современной науки во многом обусловлен антропологическим поворотом в осмыслении мира. «Господство принципов антропоцентризма, пишет Е.С. Кубрякова, роднит лингвистику со многими другими областями знания, ибо интерес к человеку, как центру вселенной и человеческим потребностям как определяющим разные типы человеческой деятельности знаменует переориентацию, наблюдаемую во многих фундаментальных науках: в физике это признание позиции наблюдателя, в литературоведении - обращение к образам автора и читателя в их разных ипостасях, в мегаэкологии - внимание ко всем проблемам окружающей среды и к достижению известной гармонии во взаимодействии человека с природой и т.д.» [Кубрякова 1995, с. 212]. В контексте общих процессов «очеловечивания человека» (И. Пригожин) - индивидуализации его сознания и формирования личности рассматривается и появление когнитивистики, занимающейся жизненно важными для человека проблемами познания. Фундаментальная важность факта производства и потребления знания акцентируется по отношению к широкому кругу явлений. В их числе называются когнитивная теория биологической эволюции и когнитивная психология, когнитивный подход к теории культуры и когнитивная наука в целом, наконец, «растущее понимание того, что само успешное функционирование современного демократического мышления предполагает рациональное

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Нова філологія: Збірник наукових праць. – Запоріжжя: ЗНУ, 2014. – № 60. – 214 с.

Збірник наукових праць зареєстровано в державному комітеті інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України як друкований засіб масової інформації 02.10.2009 р., свідоцтво – серія КВ, № 15875-4347ПР.

Затверджено як фахове наукове видання (журнал) ВАК України 11.04.2001 р. за № 5-05/4.

НОВА ФІЛОЛОГІЯ

Підписано до друку 16.04.2014. Формат 60x90/16.
Папір офсетний. Гарнітура «Таймс». Замовлення № 22
Наклад 100 примірників. Умовн. друк. арк. 20,7.
Друк різнографічний.

Запорізький національний університет
69600, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66.